

Wymagania edukacyjne z religii dla klasy VIII w roku szkolnym 2024/2025

Cele katechetyczne	Treści podstawy programowej	Wymagania		Postawy
		podstawowe	ponadpodstawowe.	
		Uczeń:		
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie prawdy, że Bóg ma plan wobec życia człowieka i zaprasza go do współpracy. – Kształtowanie postawy wytrwałości w realizowaniu Bożego planu w swoim życiu.. 	<p>Sens i wartość ludzkiego życia (A.1). Kerygmat chrześcijański: miłość Boga do człowieka (A.5).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2): miłość i miłosierdzie, opisuje przejawy miłości Boga do człowieka (A.5.3), • uzasadnia, że Bóg pragnący dobra człowieka nie usuwa problemów życiowych, lecz pomaga je pokonać, • porównuje etapy życia Jezusa z własnymi (nieustanne powtarzanie się radości, cierpienia i chwały). 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst biblijny o miłości Boga do człowieka jeszcze przed jego narodzeniem, • wymienia etapy życia Jezusa w dążeniu do zbawienia człowieka, • rozpoznaje wydarzenia z własnego życia jako elementy planu Bożego. 	<ul style="list-style-type: none"> • nawiązuje i pielęgnuje osobową relację z Bogiem (A.5.b), dziękując Mu za dar życia, • świadomie wyznaje wiarę (A.4.a), przyjmując fakt, że jego życie jest włączone w Boży plan zbawienia.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie prawdy, że Jezus w plan zbawienia świata włącza życie poszczególnych osób. – Motywowanie do podjęcia decyzji o budowaniu projektu własnego życia w oparciu o Boży plan zbawienia człowieka. 	<p>Sens i wartość ludzkiego życia (A.1). Kerygmat chrześcijański: miłość Boga do człowieka (A.5).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na sposoby odkrywania powołania w świetle wezwania Bożego (C.10.5), • wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3), • wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i każdego człowieka (E.3.1), poszukując własnego projektu życia i konfrontując go z Bożym planem, • uzasadnia, dlaczego nie można się zatrzymać w dążeniu do świętości. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o bogatym młodzieńcu, • podaje przyczyny, dla których bogaty młodzieniec nie potrafił zrealizować planu przemiany swojego życia, • charakteryzuje działanie Jezusa jako konsekwentne realizowanie planu zbawienia świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija osobistą wiarę w miłość Boga (A.5.c), podejmując decyzję realizowania Bożego planu w swoim życiu, • jest przekonany o kierowaniu światem przez Boga (A.11.e).
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości nt. konieczności łaski Bożej do zbawienia. – Kształtowanie postawy otwarcia na działanie Bożej łaski. 	<p>Wiara darem i zadaniem (A.3).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „łaska Boża”, • wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem otrzymanym od Boga (A.3.1), • wymienia warunki i sposoby przyjęcia przez człowieka łaski Bożej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia prawdę wiary o konieczności łaski Bożej do zbawienia, • charakteryzuje, na czym polega współpraca człowieka z łaską Bożą. 	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje w posłuszeństwie wiary Boże objawienie (A.5.a) i prosi Boga o Jego łaskę, • troszczy się o wzrost swojej wiary (A.2.b), współpracując z łaską Bożą.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie prawdy, że życie według ośmiu błogosławieństw jest realizacją nowego przykazania miłości. – Kształtowanie postawy gotowości oraz odwagi do zdobywania świętości i dawania świadectwa o Jezusie. 	<p>Źródła ludzkiego szczęścia (A.3). Kazanie na górze – osiem błogosławieństw. Dekalog i Błogosławieństwa wyrazem troski Boga o szczęście człowieka (C.9).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w <i>Kazaniu na górze</i> (A.13.8), • wyjaśnia pojęcie: błogosławieństwa (A.10.1), • interpretuje przykazanie miłości Boga i bliźniego w świetle <i>Nowego przykazania</i> (C.10.1), • uzasadnia znaczenie błogosławieństw w drodze do zbawienia (C.9.4), • uzasadnia wartość błogosławieństw w życiu osobistym i społecznym (C.9.3), 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega świętość życia według ośmiu błogosławieństw, • uzasadnia, że życie według ośmiu błogosławieństw jest realizacją nowego przykazania miłości, • wyjaśnia, dlaczego chrześcijanin jest odpowiedzialny za wiarę innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje refleksji nad sensem swojego życia (A.1.b) idąc po śladach Jezusa, • jest przekonany, że kroczenie drogą błogosławieństw prowadzi do szczęścia i zbawienia (C.9.b), • konfrontuje swoje życie z Jezusowymi

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia osoby, które dawały świadectwo życia duchem ośmiu błogosławieństw. 		<p>błogosławieństwami (C.9.c).</p>
<ul style="list-style-type: none"> Poszerzenie wiadomości na temat prawdy, że Maryja troszczy się o losy świata. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za drugiego człowieka i jego losy oraz za losy świata. 	<p>Życie, działalność i nauczanie Jezusa Chrystusa (A.13).</p>	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11) podczas wesela w Kanie Galilejskiej, wymienia miejsca objawień Matki Bożej, podaje powody, dla których przesłanie fatimskie jest nadal aktualne, uzasadnia związek modlitwy różańcowej z życiem chrześcijanina (D.5.3), określa, co wspólnie z innymi może zrobić dla świata i środowiska, w którym żyje. 	<ul style="list-style-type: none"> przycyta najważniejsze przesłania objawień fatimskich, wyjaśnia teksty objawień fatimskich w kontekście troski Maryi o świat, uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien modlić się o dobro dla świata, uzasadnia, dlaczego pokój na świecie jest uzależniony od więzi człowieka z Bogiem. 	<ul style="list-style-type: none"> modli się na różańcu za siebie i świat, daje świadectwo o Bogu (A.5.d) w środowisku, w którym żyje, stara się czynić dobro (C.1.a).
<ul style="list-style-type: none"> Ukazanie życia wiarą wybranych postaci biblijnych. Kształtowanie postawy świadczenia o Jezusie za przykładem biblijnych świadków wiary. 	<p>Biblia księgą wiary (A.10). Biblijni świadkowie wiary (F.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby Bożego objawienia: w słowie Bożym (A.5.1), opisuje skutki pójścia za Jezusem, ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5), wyjaśnia, dlaczego należy przyjąć miłość Jezusa i odpowiedzieć na nią, potrafi właściwie ocenić swoją postawę wiary w świetle słowa Bożego. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, na czym polegała przemiana życia wybranych postaci biblijnych (św. Piotr, św. Maria Magdalena, św. Tomasz, uczniowie z Emaus), wskazuje sytuacje życiowe, które szczególnie uświadamiają potrzebę zbawienia. 	<ul style="list-style-type: none"> w modlitwie inspiruje się przykładami biblijnymi (D.2.a) i z ufnością powierza swoje życie Jezusowi, wzoruje się na świadkach wiary (A.2.c) i w świadectwie świętych szuka wskazówek dla siebie (F.2.e).
<ul style="list-style-type: none"> Ukazanie prawdy, że czytanie Biblii może być rozmawianiem z Bogiem jak z przyjacielem. Motywowanie do stałej lektury Pisma Świętego. 	<p>Zasady interpretacji Starego i Nowego Testamentu (A.9). Modlitwa postawą otwarcia się na Boga (D.1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje prawdę, że w Biblii Bóg kieruje swoje słowa do wszystkich ludzi i do każdego człowieka indywidualnie, podaje zasady indywidualnej lektury Pisma Świętego i uzasadnia jej wartość (A.10.7), wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), które spotkały Boga przez czytanie Biblii, uzasadnia, że Biblia jest księgą ponadczasową. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę modlitwy do Ducha Świętego przy czytaniu Biblii, czyta tekst biblijny ze zrozumieniem i stawia pytania do przeczytanego tekstu, wyjaśnia, na czym polega modlitewna i medytacyjna lektura Pisma Świętego. 	<ul style="list-style-type: none"> podejmuje prywatną lekturę Pisma Świętego (A.10.e), wyznaczając miejsce i czas na codzienną lekturę Biblii, wierzy, że Biblia to słowo Boga do człowieka (A.9.a), uważnie słucha i czyta słowo Boże (A.13.c), zachowuje kościelne zasady przy interpretacji tekstów biblijnych (A.9.d).
<ul style="list-style-type: none"> Ukazanie modelu Kościoła jako wspólnoty wspólnot, których życie kształtuje słowo Boże. Wprowadzenie do wspólnotowej i indywidualnej lektury Pisma Świętego. 	<p>Podstawowe wspólnoty życia (E.1) – Kościół. Biblia księgą wiary (A.10).</p>	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje najważniejsze wspólnoty w życiu człowieka (E.1.1): Kościół jako wspólnotę wspólnot, przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu Kościoła (E.1.2), na przykładzie biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty, wyjaśnia związek życia chrześcijanina z 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego, analizuje tekst przypowieści o miłosiernym ojcu według metody pięciu palców. 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z dobrodziejstw modlitwy wspólnotowej (D.3.a), uczestnicząc w spotkaniach grupy biblijnej, przyjmuje odpowiednie postawy podczas modlitwy (D.1.c) Pismem

		rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym.		Świętym, <ul style="list-style-type: none"> • zachęca rodzinę wspólnej lektury Pisma Świętego, • słucha Pisma Świętego i czyta je z zaangażowaniem (A.11.b).
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie znaczenia Biblii dla twórczości literackiej. – Motywowanie do odkrywania wartości literatury inspirowanej Biblią. 	Zasady interpretacji Starego i Nowego Testamentu (A.9). Odkupieńczy charakter dzieła Jezusa Chrystusa (A.13). Biblijne przykłady osób żyjących modlitwą (D.2).	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza wątki, tematy i postaci z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej (A.13.19), • uzasadnia, że postać Jezusa Chrystusa najczęściej inspiruje twórców literatury. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły przynajmniej kilku utworów literackich nawiązujących do Biblii, • prezentuje przesłanie wybranego utworu inspirowanego Pismem Świętym. 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie odkrywa motywy biblijne w utworach literackich, • wyraża zainteresowanie literaturą powstałą z inspiracji biblijnych, • okazuje szacunek wobec słowa Bożego – tekstów biblijnych (A.11.a), • sięga po lekturę Pisma Świętego (A.9.c).
<ul style="list-style-type: none"> – Zapoznanie z Dekalogiem i ukazanie go jako drogowskazu do szczęśliwego życia oraz jego znaczenia w codziennym życiu. – Kształtowanie postawy otwartości na Boże polecenia 	Dekalog (C.10).	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że przykazania są drogowskazami w życiu (C.1.3), • identyfikuje autorów poznanych modlitw starotestamentalnych (D.2.2) – Mojżesz, • wymienia z pamięci przykazania Boże (C.1.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię przekazania Mojżeszowi tablic Dekalogu, • wyjaśnia treść wprowadzenia do Dekalogu „Ja jestem Pan, Bóg twój...”. 	<ul style="list-style-type: none"> • modli się słowami Dekalogu w modlitwie porannej i wieczornej, • stara się poznać przesłanie przykazań Bożych.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie etapów powstawania Kościoła. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za Kościół.. 	Powstanie Kościoła (E.2).	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstów biblijnych omawia etapy powstawania Kościoła (E.2.1), • podaje znaczenie słowa „apostoł”, • podaje, że papież i biskupi są następcami apostołów, • aktywnie włącza się w tworzenie modlitwy. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę Jezusa w powstaniu Kościoła, • wymienia dostępne mu sposoby apostołowania i włącza się w ich realizację, • wyjaśnia, że w Kościół współczesny kontynuuje posłanie apostołów na cały świat. 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła (E.2.b), • daje świadectwo wiary (E.2.a) – jest gotowy być apostołem dla rówieśników.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie pochodzącej od Chrystusa hierarchicznej władzy w Kościele oraz związanej z nią symboliki. – Kształtowanie postawy posłuszeństwa władzy kościelnej (papieżowi, biskupom) i modlitewnego wspierania ich posługi. 	Życie, działalność i nauczanie Jezusa Chrystusa (A.13). Biblijni świadkowie wiary (F.1) – św. Piotr.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: papież, prymat papieża, Namiestnik Chrystusa (E.2.8), • przedstawia biblijne przykłady osób powoływanych przez Boga oraz ich zadania (A.11.4) – św. Piotr, • podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18), • wymienia stopnie hierarchii w Kościele, • podaje imiona i nazwiska biskupów swojej diecezji oraz kapłanów z parafii, • wyjaśnia znaczenie imienia Piotr. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o powierzeniu Piotrowi władzy w Kościele, • podaje prawdę, że Kościół jest wspólnotą zbawienia o hierarchicznej strukturze władzy, • uzasadnia, że władza w Kościele oznacza służbę wspólnocie wierzących, • wyjaśnia znaczenie symboli związanych z władzą w 	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębia swoją relację z Bogiem, naśladując postaci biblijne (A.11.d) – św. Piotra, • modli się w intencji papieża i swoich biskupów.

<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie apostołskości działalności św. Pawła. – Motywowanie do pogłębiania osobistej więzi z Chrystusem w celu wypełniania swych apostołskich zadań. 	<p>Biblijni świadkowie wiary (F.1) – św. Paweł. Misyjna działalność Kościoła (F.1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w oparciu o teksty biblijne opisuje misyjną działalność Kościoła (F.1.2), • omawia przykłady działalności misyjnej (F.1.3), • uzasadnia potrzebę wspierania misji. 	<p>Kościoła.</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia powołanie i nawrócenie Szawła, • charakteryzuje działalność apostołską św. Pawła, • wskazuje sposoby naśladowania apostoła. 	<ul style="list-style-type: none"> • angażuje się w dzieła misyjne Kościoła (F.1.b).
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości na temat treści wiary zawartych w <i>Credo</i>. – Motywowanie do poszukiwania sensu życia poprzez wiarę w Boga. 	<p>Co to znaczy „wierzyć” (A.2). Symbole wiary (A.4).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „dogmat” (E.2.8), • wymienia poszczególne prawdy wiary zawarte w <i>Credo</i>, • wyjaśnia poszczególne artykuły <i>Credo</i> (A.4.1), • uzasadnia, że wiara w Boga jest wielką wartością. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cel swojego życia (jako ucznia ósmej klasy) w aspekcie chrześcijańskim, • wyjaśnia, co to znaczy dobrze realizować swoje powołanie. 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje działania pogłębiające wiarę, • chroni wiarę przed zagrożeniami (A.3.d), • dokonuje oceny swojej postawy wiary.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie biblijnych obrazów Kościoła. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za wspólnotę Kościoła. 	<p>Biblijne obrazy Kościoła (E.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje najważniejsze obrazy biblijne Kościoła (E.2.2), • wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest wspólnotą (E.2.3), • zestawia teksty biblijne z podstawowymi prawdami wiary Kościoła (A.13.17). 	<ul style="list-style-type: none"> • określa zadania wierzących we wspólnocie Kościoła, • podaje przykłady intencji w potrzebach osób należących do Kościoła, • określa swoje miejsce i rolę w Kościele. 	<ul style="list-style-type: none"> • włącza się aktywnie w życie Kościoła (E.1.a), w ewangelizację i działalność charytatywną, • angażuje się w liturgię Kościoła (B.1.a).
<ul style="list-style-type: none"> – Głębsze poznanie nauki o jednym, świętym, powszechnym i apostołskim Kościele. – Pogłębienie poczucia odpowiedzialności za Kościół. 	<p>Przymioty Kościoła (E.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe prawdy o Kościele, • wymienia i wyjaśnia przymioty Kościoła katolickiego (E.2.4): jeden, święty, powszechny i apostołski, • interpretuje tekst biblijny: Ef 2,19-22. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego każdy katolik jest odpowiedzialny za Kościół, • graficznie lub opisowo charakteryzuje wskazane teksty z KKK. 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje zadania w życiu Kościoła (E.2.c), modląc się za Kościół, • przejawia troskę o Kościół w aspekcie jego przymiotów.
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości na temat hierarchicznej struktury Kościoła. – Motywowanie do umacniania więzi z Kościołem i jego pasterzami. 	<p>Struktura i ustrój Kościoła (E.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia nazwę „hierarchiczna struktura Kościoła”, • wyjaśnia pojęcia: Stolica Apostołska, papież, kuria rzymska, nuncjusz, konferencja episkopatu, synod biskupów, metropolia, diecezja, biskup, parafia, proboszcz (E.2.8), Watykan (E.3.8), • opisuje hierarchiczny ustrój Kościoła (E.2.7). 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zadania, jakie Bóg powierzył hierarchom Kościoła, • wyjaśnia, czego dotyczy nieomyślność papieża i kolegium biskupów, • ocenia krytycznie potoczne opinie na temat hierarchii Kościoła. 	<ul style="list-style-type: none"> • modli się za Kościół i jego pasterzy (E.3.c), • szanuje swoich pasterzy i dba o ich dobre imię, • angażuje się w prace na rzecz parafii.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie prawdy, że każdy jest odpowiedzialny za zbawienie swoje i bliźnich. – Motywowanie do zaangażowania w życie Kościoła i troski o drugiego człowieka. 	<p>Podstawowe wspólnoty życia (E.1) – Kościół. Odpowiedzialność świeckich za Kościół (F.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy, • wyjaśnia zadania świeckich w realizowaniu misji królewskiej, kapłańskiej i prorockiej, • wymienia zadania w zgromadzeniu liturgicznym (B.1.3), • opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w Kościele (F.2.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, że celem posługi kapłana i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi, • charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła, • określa swoje miejsce w Kościele. 	<ul style="list-style-type: none"> • angażuje się w akcje pomocy potrzebującym (F.2.c), • włącza się w różne formy apostołstwa (F.2.a).

<p>– Poszerzenie wiadomości na temat grup, ruchów i wspólnot działających na terenie parafii.</p> <p>– Motywowanie do włączania się w działalność wybranej grupy.</p>	<p>Zaangażowanie chrześcijanina w różne formy apostołstwa (F.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła, grupy koleżeńskiej (E.1.2), • planuje pozytywne aktywności życiowe, np. harcerstwo, działalność społeczna (C.8.3), • podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty diecezjalnej i parafialnej (E.2.12). 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii, • charakteryzuje działalność wybranych grup, • uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do rówieśniczych grup o charakterze religijnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje wyboru grupy, w której mógłby się rozwijać, • uczestniczy w różnych formach wolontariatu (F.2.d), • włącza się aktywnie w życie społeczeństwa (E.1.a), angażując się w działalność wybranej grupy.
<p>– Ukazanie związku sakramentu bierzmowania z chrztem.</p> <p>– Kształtowanie odpowiedzialności za rozwój własnej wiary.</p>	<p>Istota i znaczenie sakramentu bierzmowania (B.5).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest sakrament bierzmowania (B.5.1), • w oparciu o odpowiednie teksty biblijne (J 14,26; J 16,13-15; Dz 1,8) omawia rolę Ducha Świętego w swoim życiu, • podaje właściwe motywy przyjęcia sakramentu bierzmowania jako dopełnienia chrztu (B.5.6), • omawia znaczenie sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina (B.5.4), • odpowiedzialnie podejmuje decyzję przyjęcia sakramentu bierzmowania. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do bierzmowania, • wskazuje sfery życia, w których należy podjąć pracę nad sobą, by dobrze się przygotować do sakramentu bierzmowania, • podaje informacje na temat przygotowania do bierzmowania w swojej parafii. 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega w życiu zobowiązań wynikających z chrztu świętego (B.4.d), • dokonuje samooceny w dziedzinie wiedzy religijnej i duchowego rozwoju, • świadomie podchodzi do przygotowania do bierzmowania (B.5.b), • bierze aktywny udział w katechezie parafialnej (A.3.a).
<p>– Ukazanie istoty obrzędów sakramentu bierzmowania.</p> <p>– Kształtowanie postawy otwarcia na Boże działanie przez znaki sakramentalne.</p>	<p>Znaki, symbole i gesty liturgiczne (B.1). Liturgia poszczególnych sakramentów (B.3). Obrzędy bierzmowania (B.5).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza i interpretuje wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła na temat sakramentu bierzmowania (B.3.2), • rozpoznaje znaki, symbole i gesty liturgiczne sakramentu bierzmowania oraz właściwie je interpretuje (B.1.4), • opisuje i wyjaśnia obrzędy bierzmowania (B.5.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, kto i w jaki sposób udziela sakramentu bierzmowania, • wyjaśnia, że pod widzialnym znakiem dokonuje się niewidzialna rzeczywistość. 	<ul style="list-style-type: none"> • wierzy w pomoc Ducha Świętego w sakramencie bierzmowania (B.5.a), • pragnie przyjąć dary Ducha Świętego w sakramencie bierzmowania.
<p>– Poszerzenie wiadomości na temat darów i owoców Ducha Świętego oraz ukazanie łączącej je zależności.</p> <p>– Kształtowanie postawy otwarcia się na dary Ducha Świętego i troski o rozwój Jego owoców.</p>	<p>Dary Ducha Świętego (A.14). Skutki bierzmowania w życiu chrześcijanina (B.5).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia dary Ducha Świętego i wyjaśnia ich znaczenie (A.14.2; B.5.5), • omawia owoce działania Ducha Świętego (A.14.3), • uzasadnia konieczność formacji chrześcijańskiej (B.5.7) przez współpracę z Duchem Świętym w rozwijaniu Jego darów. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależność owocu od przyjęcia darów Ducha Świętego, • rozpoznaje, jakie dary Ducha otrzymał i jakie Jego owoce powinien szczególnie rozwijać, • potrafi rozpoznać obecność owoców Ducha Świętego w swoim życiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • otwiera się na działanie i dary Ducha Świętego (A.14.b), • angażuje się w prace dla dobra Kościoła i świata w swoim najbliższym otoczeniu, • jest przekonany o konieczności formacji chrześcijańskiej po przyjęciu

<ul style="list-style-type: none"> – Poznanie skutków i konsekwencji bierzmowania. – Kształtowanie postawy otwarcia na obecność i działanie Ducha Świętego w Kościele. 	<p>Skutki bierzmowania w życiu chrześcijanina (B.5). Działanie Ducha Świętego w Kościele i w życiu chrześcijanina (A.14).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje naturę, sposób obecności i działania Ducha Świętego w Kościele oraz w życiu chrześcijanina w oparciu o teksty biblijne i nauczanie Kościoła (A.14.1), • przedstawia istotę, skutki i konsekwencje egzystencjalne bierzmowania (B.5.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia nazwę „bierzmowanie”, • interpretuje tekst Dz 8,14-24, • wymienia warunki otrzymania Ducha Świętego, • wyjaśnia wartość sakramentu bierzmowania. 	<p>bierzmowania (B.5.d).</p> <ul style="list-style-type: none"> • z zaangażowaniem włącza się w modlitwę o dobre przygotowanie do sakramentu bierzmowania i podejmuje w tym kierunku odpowiednie kroki, • dba o jej wzrost wiary (A.3.e), • świadomie podchodzi do modlitwy jako czasu przebywania z Bogiem (D.2.b).
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości nt. istoty grzechu przeciw Duchowi Świętemu. – Motywowanie do pokonywania trudności związanych z wiarą. 	<p>Grzechy przeciwko Duchowi Świętemu (A.15).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wyjaśnia pojęcie grzechu przeciwko Duchowi Świętemu (A.15.1), • wskazuje przyczyny zła (A.7.2) i przedstawia skutki grzechu (A.7.4), • wyjaśnia, dlaczego grzechy przeciw Duchowi Świętemu zamykają drogę do nieba. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady trudności dotyczących wiary, • wyjaśnia słowa Jezusa z Ewangelii Mk 3,28-29. 	<ul style="list-style-type: none"> • unika zła (A.7.c) i żyje według natchnień Ducha Świętego (A.15.a), • wierzy w istnienie piekła i szatana (A.7.d), • wyraża pragnienie pogłębiania swojej wiary i unikania grzechów ciężkich.
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości nt. znaków sakramentalnych jako uczty miłości. – Kształtowanie postawy otwarcia na miłość Boga przez systematyczne przystępowanie do sakramentu pokuty i pojednania oraz przyjmowanie Eucharystii. 	<p>Znaczenie pełnego i czynnego udziału we Mszy świętej dla życia chrześcijańskiego (B.6). Skutki sakramentu pokuty i pojednania (B.7).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że przebaczenie i pojednanie prowadzi do doświadczenia miłości, • podaje prawdę o miłości Boga, który szuka człowieka, • przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentów (B.3.3) pokuty i pojednania oraz Eucharystii, • omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii w życiu moralnym chrześcijanina (B.7.5; B.6.4) 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że owocem dojrzałego chrześcijaństwa jest systematyczne przyjmowanie sakramentów i udział w niedzielnej Mszy Świętej, • wyjaśnia, jaki zachodzi związek między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią, • wyjaśnia, dlaczego Eucharystia oraz sakrament pokuty i pojednania stanowią czytelny znak miłości Jezusa do człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z dobrodziejstwa sakramentów, uznając je za pomoc Chrystusa w prowadzeniu moralnego życia (B.3.c), • zachęca innych do przyjmowania sakramentów.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie prawdy o związku własnego rozwoju ze stawianiem sobie wymagań. – Motywowanie do stawiania sobie wymagań i konsekwentnego dążenia do ich realizacji. 	<p>Sens ludzkiego życia (A.1). Zasady i motywacja dokonywania samodzielnych wyborów moralnych (C.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), • podaje zasady i uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów (C.2.3), • uzasadnia, że warto przyjąć cierpienie, by osiągnąć cel wyższy, • omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym (E.1.4), 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega samowychowanie, • określa, że rozwój osobowy człowieka uzależniony jest od chęci pracy nad sobą, • podaje owoce wytrwałości w stawianiu sobie wymagań (osiągnięcie celu), • uzasadnia, że bliskość Boga i 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się żyć według wartości (A.1.d), • podejmuje systematyczną pracę nad sobą.

		<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady osób, które pracą na sobą zmieniły swoje życie, • wymienia, jakie wymagania (wartości) chciałby postawić wobec samego siebie. 	wartości chrześcijańskie najlepiej rozwijają człowieka.	
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie znaczenia pokory i pychy w rozwoju relacji z Bogiem, samym sobą i innymi ludźmi. – Motywowanie do budowania relacji z Bogiem i ludźmi opartych na pokorze. 	Godność osoby (A.1). Interpretacja własnego doświadczenia życiowego w świetle wezwania Bożego (C.2).	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: pokora, pycha, • podaje biblijne przykłady pokory i pychy, • omawia rolę pokory i złe skutki pychy w odniesieniu do relacji Bog – człowiek (C.3.4) oraz relacji z samym sobą i innymi ludźmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty biblijne o pokorze i pysze: Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16, • wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy. 	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje szacunek wobec siebie i innych (A.1.c), • przyjmuje postawę pokory, nie wywyższając się wśród kolegów, • zachowuje kulturę bycia w grupie (E.1.c).
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie roli i wartości modlitwy w rozwoju człowieka wierzącego. – Motywowanie do życia wg programu życia chrześcijańskiego opartego na Modlitwie Pańskiej. 	Modlitwa Pańska jako program życia chrześcijanina (D.3). Modlitwa fundamentem życia chrześcijańskiego (D.1).	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej, • odczytuje przesłanie wpływające z wezwań Modlitwy Pańskiej (D.3.1), • omawia Modlitwę Pańską jako program życia chrześcijańskiego (D.3.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy, • formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje zaufanie Bogu przez codzienną modlitwę, • chętnie odmawia modlitwę „Ojcze nasz” (D.3.b), • stara się żyć według zasad wiary (A.3.c), łącząc słowa Modlitwy Pańskiej z życiem.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie znaczenia wychowania i samowychowania w rozwoju człowieka. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własny rozwój. 	Postawa odpowiedzialność i za siebie i innych (E.1).	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie, • charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8), • podaje hierarchię wartości wynikających z wiary (C.2.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy, • uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala. 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje refleksji nad własnym zaangażowaniem w proces samowychowania, • troszczy się o kształtowanie w sobie prawidłowego sumienia (C.2.e), • stawia sobie konkretne wymagania w aspekcie samowychowania.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie prawdy, że zmiana postrzegania świata jest właściwością ludzkiego rozwoju. – Kształtowanie bardziej dojrzałych relacji z Bogiem, drugim człowiekiem i sobą. 	Wartości stanowiące fundament relacji międzyludzkich (E.1).	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie, • wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w szkole, parafii, grupie rówieśniczej (E.1.5), • uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11), • wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi, • uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • poszukuje dojrzałych form spotykania się z Bogiem i innymi.
– Ukazanie prawdy, że obraz samego siebie może różnić się od tego, jak postrzegają nas	Dekalog: przykazanie ósme	• wymienia swoje zdolności oraz pozytywne	• poddaje refleksji różnice, jakie	• szanuje godność własną i

<p>inni.</p> <p>– Inspirowanie do poszukiwania prawdy o sobie i kształtowanie umiejętności przyjmowania opinii innych na swój temat.</p>	(C.7).	<p>cechy charakteru,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym (E.1.4), • podaje, za co najczęściej jest chwalony, a za co krytykowany, • uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych. 	<p>dostrzeża między własnym wyobrażeniem siebie a tym, jak postrzegają go inni,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zasady wypowiedania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat. 	<p>innych (B.4.c).</p> <ul style="list-style-type: none"> • dąży do lepszego poznania siebie, • z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat, • podejmuje pracę nad sobą, zaczynając od dziedzin najczęściej krytykowanych.
<p>– Ukazanie nauczania Jezusa nt. oceniania innych oraz różnic między krytykowaniem a krytykanctwem.</p> <p>– Kształtowanie umiejętnego wyrażania swojego zdania na dany temat.</p>	<p>Człowiek wobec trudnych sytuacji życiowych (C.1). Dekalog: przykazanie ósme (C.7).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak pracować nad własnym rozwojem społecznym (E.1.4), • wyjaśnia różnice między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki, • określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa, • uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi, • charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag. 	<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na niewłaściwe zachowania w określonej grupie (E.1.d), • taktownie zwraca uwagę innym, z zachowaniem szacunku dla rozmówcy, • przyjmuje od innych słowa krytyki i wdraża się do systematycznej pracy nad swoją postawą moralną (C.2.c). • podejmuje wysiłek właściwego zachowania na portalach społecznościowych (E.1.e).
<p>– Ukazanie roli autorytetu w rozwoju osobowym człowieka.</p> <p>– Motywowanie do poszukiwania obiektywnych autorytetów i wzorowania się na nich.</p>	<p>Szacunek dla siebie i innych ludzi (E.7). Norma – wartość – autorytet (C.3).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, dla kogo (i w jakich dziedzinach) sam może być autorytetem, • uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów, • charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej, • wymienia uznawane przez siebie autorytety, • formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet. 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się żyć według wartości (A.1.d), • stara się być autorytetem dla innych.
<p>– Ukazanie wartości osobistych zainteresowań w kontekście przyszłego wyboru zawodu i drogi życiowej.</p> <p>– Budzenie refleksji nad własną przyszłością i wspieranie rozwoju ujawnianych zainteresowań.</p>	<p>Odkrywanie własnego powołania. Wybór zawodu (C.10).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia swoje najważniejsze zainteresowania, • uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), • określa, kim chce zostać i co chce robić w dorosłym życiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe, • opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągnięcia życiowych celów, • uzasadnia, że pracą w wybranym przez siebie zawodzie może służyć innym. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija własne talenty i zdolności (C.10.a), • modli się o rozeznanie swojego powołania (C.10.c) i o pomoc w realizacji życiowych planów, • planuje pozytywne aktywności życiowe (C.8.3).
<p>– Ukazanie sposobów realizacji miłości bliźniego wobec ludzi, którzy nie radzą sobie w życiu.</p>	<p>Godność osoby (A.1). Zadania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń, 	<ul style="list-style-type: none"> • odnosi się z szacunkiem do ludzi potrzebujących

<p>– Motywowanie do budowania właściwych relacji z ludźmi wykluczonymi społecznie.</p>	<p>chrześcijanina w życiu społecznym (F.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje sposoby pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej (C.5.6), • podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie: samotnych, uzależnionych, bezradnych, wykluczonych społecznie (F.2.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi, • charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu, • opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi. 	<p>pomocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • angażuje się działalność społeczną (C.8.c), • otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozeznać ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc.
<p>Ukazanie prawdy, że Chrystus- w Kościele i przez Kościół zbawia wszystkich ludzi. – Motywowanie do pogłębienia identyfikacji z własnym wyznaniem oraz ekumenicznej relacji do innych.</p>	<p>Główne religie w świecie (F.3). Konieczność Kościoła do zbawienia (E.2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, co pomaga stawać się prawdziwym chrześcijaninem, • wyjaśnia, co znaczy powszechność zbawienia (F.3.4), • wymienia kręgi przynależności do Kościoła Chrystusowego i przyporządkowania do Ludu Bożego (F.3.5), • wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawianiu człowieka (E.2.10), • wyjaśnia i uzasadnia konieczność łaski Bożej do zbawienia. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje kręgi przynależności do Kościoła, • uzasadnia potrzebę identyfikacji z własnym wyznaniem, • wskazuje miejsce Pisma Świętego w życiu chrześcijanina. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża szacunek wobec innych wyznań, • dba o własną tożsamość jako katolika (F.3.b), • wyraża gotowość rozwijania swojej wiary.
<p>– Ukazanie podobieństw i różnic między chrześcijańskimi wyznaniem. – Wzmocnienie poczucia przynależności do Kościoła katolickiego i odpowiedzialności za jedność chrześcijan.</p>	<p>Podobieństwa i różnice pomiędzy chrześcijaństwem i wielkim religiami (F.3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: ekumenizm w kontekście rozumienia katolickiego wyznania wiary (E.2.6), • wymienia największe Kościoły chrześcijańskie (E.2.5), • definiuje pojęcia: katolik, prawosławny, protestant, • wymienia przyczyny podziału i podstawy jedności chrześcijan, • wskazuje działania na rzecz jedności Kościoła (E.5.10), • omawia historię ruchu ekumenicznego i wskazuje jego perspektywy. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje podobieństwa i różnice między poszczególnymi wyznaniem (katolicyzm, prawosławie, protestantyzm, anglikanizm, starokatolicyzm), • wymienia najbardziej znanych przedstawicieli ruchu ekumenicznego, • podaje datę tygodnia modlitw o jedność, • wyjaśnia i uzasadnia pojęcia interkomunii, sukcesji apostoelskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża szacunek wobec inaczej wierzących, • czuje się odpowiedzialny za jedność chrześcijan, • uczestniczy w tygodniu modlitw o jedność.
<p>– Ukazanie podstawowych zasad katolickiej nauki społecznej. – Kształtowanie postawy akceptacji działalności Kościoła w życiu społecznym i zachęcenie do aktywnego w nim udziału.</p>	<p>Historia Kościoła (E.3).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: „katolicka nauka społeczna” oraz „grzech społeczny”, • omawia podstawowe zasady życia społecznego, • omawia indywidualne i społeczne aspekty niesprawiedliwości w rozdziale dóbr (C.7.6), • omawia w kontekście rewolucji przemysłowej, czym zajmuje się katolicka nauka społeczna (E.3.9). 	<ul style="list-style-type: none"> • określa związek katolickiej nauki społecznej z Ewangelią, • wymienia encykliki społeczne, podaje ich autorów i określa tematykę, • uzasadnia pozytywny wpływ katolickiej nauki społecznej na rozwój społeczny, polityczny i gospodarczy państwa, 	<ul style="list-style-type: none"> • szanuje godność własną i innych (B.4.c), • wykazuje się odpowiedzialnością za wspólne dobro w rodzinie, szkole, parafii, • respektuje prawa człowieka i wyraża sprzeciw wobec ich naruszania.

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że „dobro wspólne zostaje urzeczywistnione tam, gdzie zachowywane są prawa człowieka”. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Poznanie prawdy, że teza konfliktu nauki i wiary jest nieprawdziwa. – Budzenie pragnienia poszukiwania Boga wiarą i rozumem. 	Relacje wiary i wiedzy (rozumu) (A.2).	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na źródła wiedzy na temat istnienia Boga (A.2.4), • wykazuje, że Bóg jest dawcą zarówno wiary, jak i rozumu, • wskazuje relacje między wiarą i wiedzą (A.2.1) na podst. nauczania Soboru Watykańskiego I, • podaje argumenty za niesprzecznością wiary i wiedzy (A.2.2), • podaje przykłady wykorzystania osiągnięć nauki skierowanych przeciw dobru. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że myśl o wzajemnym przenikaniu się wiary i rozumu jest obecna w nauczaniu Soboru Watykańskiego I, a także w encyklice „Fides et ratio”, • podaje argumenty, że człowiek może poznać Boga za pomocą rozumu, • uzasadnia, że badania naukowe zajmują się pochodzeniem ciała ludzkiego, a wiara pochodzeniem człowieka (Darwin). 	<ul style="list-style-type: none"> • jest otwarty na poznawanie prawdy o człowieku.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie historii życia zakonnego i specyfiki tego powołania. – Kształtowanie szacunku dla życia zakonnego oraz odpowiedzialności za właściwy wybór drogi życiowej. 	Historia Kościoła (E.3). Działalność wybranych postaci świętych (E.4).	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne formy życia poświęconego Bogu, • omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. na przykładzie św. Franciszka Ksawerego (E.3.5), • przedstawia rolę zakonów w dziejach starożytnej i średniowiecznej Europy: benedyktyni, franciszkanie i dominikanie (E.3.3), • opowiada o roli założonych wspólnot przez: Benedykta, Franciszka z Asyżu, Dominika, Ignacego Loyoli (E.4.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego, • omawia rozwój życia zakonnego w dziejach chrześcijaństwa (Benedyktyni, zakony: kanonickie, rycerskie, żebracze, kleryckie – Jezuici). 	<ul style="list-style-type: none"> • swoim życiem odpowiada Bogu na Jego wezwanie (C.2.d), • modli się za osoby życia konsekrowanego (E.4.b), • poszukuje własnej drogi życiowej.
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie historii rozwoju misji katolickich. – Motywowanie do zaangażowania się w misyjną działalność Kościoła. 	Misyjna działalność Kościoła (F.1).	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła (F.1.1), • w oparciu o teksty biblijne i nauczanie Kościoła opisuje jego misyjną działalność (F.1.2), • omawia przykłady działalności misyjnej, zaangażowanie osób duchownych i świeckich (F.1.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje terytorialny zasięg katolickich misji, • opisuje charakter pracy misyjnej, • charakteryzuje rozwój misji katolickich na różnych kontynentach. 	<ul style="list-style-type: none"> • przejawia postawę misyjną (F.1.c) przez modlitwę, dobre czyny, troskę o gazetkę misyjną..., • włącza się w różne formy pomocy misjom (F.1.a).
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie cech charakterystycznych wielkich religii świata. – Motywowanie do życia wiarą chrześcijańską w konfrontacji z religiami niechrześcijańskimi i odmiennymi światopoglądami. 	Podobieństwa i różnice pomiędzy chrześcijaństwem i wielkimi religiami (F.3). Judaizm (A.12).	<ul style="list-style-type: none"> • omawia ogólnie zjawisko religii (F.3.1), • wyjaśnia pojęcia: religia monoteistyczna i politeistyczna, • wymienia główne religie monoteistyczne i politeistyczne w świecie: chrześcijaństwo, judaizm, islam, buddyzm, hinduizm (F.3.3), 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje czas powstania, podstawowe założenia i terytorium występowania, • wyjaśnia różnicę między wyznaniem chrześcijańskim a religiami niechrześcijańskimi (F.3.2), 	<ul style="list-style-type: none"> • szanuje inne religie i ich wyznawców (F.3.a), • daje świadectwo bycia chrześcijaninem.

		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje działania na rzecz tolerancji religijnej (E.5.10), podaje, kiedy w Kościele obchodzimy Dzień Judaizmu (A.12.4). 	<ul style="list-style-type: none"> ukazuje specyfikę i wartość chrześcijaństwa wobec innych religii (F.3.7), wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (A.12.2). 	
<ul style="list-style-type: none"> Ukazanie źródeł wrogich Kościołowi i chrześcijaństwu opinii i stereotypów. Kształtowanie krytycznej postawy wobec przekazów medialnych na temat chrześcijan i katolików. 	Dekalog: przykazanie ósme (C.7).	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i wskazuje mechanizmy manipulacji w relacjach osobowych i w mediach (C.7.4), uzasadnia konieczność poznania pełnych okoliczności zaistniałych faktów, by móc je prawidłowo ocenić. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady powtarzanych często opinii na temat wydarzeń i ludzi związanych z Kościołem, wyjaśnia okoliczności tworzenia i cel rozpowszechniania krzywdzących opinii i stereotypów, poszukuje obiektywnych źródeł wiedzy na temat nagłaśnianych zdarzeń. 	<ul style="list-style-type: none"> zachowuje powściągliwość w ocenie innych ludzi, szczególnie w sytuacji, gdy niewiele o nich wie, rozdziela prawdę faktów i narzucany często w mediach sposób myślenia o nich, jest prawdopodobny (C.7.c).
<ul style="list-style-type: none"> Ukazanie prawdy, że działania terrorystyczne wynikają z niesprawiedliwości i prowadzą do krzywdy. Kształtowanie postawy poczucia sprawiedliwości i właściwej oceny zasady, że cel uświęca środki. 	Wykroczenia przeciw przykazaniom i konsekwencje tych wykroczeń (C.3).	<ul style="list-style-type: none"> określa pojęcie terroryzmu oraz organizacji i ataków terrorystycznych, uzasadnia różnicę między Chrystusem a innymi osobami mającymi wpływ na dzieje ludzkości (A.13.4), wskazuje przyczyny nieszczęść i zła: zbrodnie, wojny, przemoc itp. (C.1.5), przedstawia konsekwencje dobra i zła (C.1.4), wymienia sposoby przeciwdziałania złu (C.1.8), podając przykłady skuteczności walki metodami pokojowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wybrane postacie historyczne i określa ich wpływ na historię, wymienia zasady moralne, jakie są łamane w przygotowaniu i przeprowadzaniu ataków terrorystycznych, uzasadnia, że nawet dla słusznym dążeń nie wolno posługiwać się zbrodniczymi metodami, wymierzonymi w niewinnych ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża sprzeciw wobec stosowania przemocy, również w upominaniu się o słusne prawa, wyraża przekonanie, że Bóg wspiera tych, którzy stosują Jego metody.
<ul style="list-style-type: none"> Ukazanie istoty niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą sekty. Motywowanie do właściwej oceny oferowanych propozycji „innej wiary” i afirmacji własnej. 	Główne religie w świecie (F.3).	<ul style="list-style-type: none"> definiuje, co to jest sekta, wymienia niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą sekty, podaje objawy uzależnienia się od sekty, uzasadnia właściwą postawę chrześcijanina wobec sekt (F.3.8). 	<ul style="list-style-type: none"> określa szkodliwość działania sekt, podaje sposoby obrony przed werbowaniem do sekty, potrafi rozpoznać, że ktoś przystał do sekty. 	<ul style="list-style-type: none"> zachowuje czujność wobec propozycji sekt (F.3.d) i jest krytyczny wobec ich propozycji, jest wierny jednemu Bogu, potrafi bronić swojej wiary.
<ul style="list-style-type: none"> Ukazanie znaczenia modlitwy w życiu chrześcijanina. Zachęcenie do aktywnego przeżywania relacji z Bogiem. 	Modlitwa postawą otwarcia się na Boga (D.1). Trudności w modlitwie (D.4). Święci świadkowie wiary (F.2).	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym jest modlitwa (D.1.1), podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), podaje przykłady modlitwy znanych ludzi (D.2.3), wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), przedstawia sposoby przewycięzania trudności 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie, charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych postaci (św. o. Pio, bł. Carlo Acutis, Marta Robin), uzasadnia, dlaczego warto dobrze 	<ul style="list-style-type: none"> w codziennej modlitwie otwiera się na Pana Boga (D.4.a).

		w modlitwie (D.4.2).	się modlić.	
<p>– Ukazanie życia i działalności św. matki Teresy z Kalkuty.</p> <p>– Motywowanie do niesienia pomocy słabym, opuszczonym, niechcianym, bezdomnym.</p>	Działalność wybranych postaci świętych (E.4) – św. matka Teresa z Kalkuty. Zaangażowanie chrześcijanina w różne formy apostołstwa (F.2).	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego i wiąże je ze sprawiedliwością, powołując się na przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13), • wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Teresy z Kalkuty, • podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (F.2.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje formy działalności matki Teresy i jej zgromadzenia, • określa wartość osobistej modlitwy w kształtowaniu wrażliwości na potrzeby innych ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzoruje się na św. matce Teresie z Kalkuty w niesieniu pomocy potrzebującym (E.4.a), • modli się za ubogich, słabych, opuszczonych, niechcianych, • angażuje się w służbę na rzecz drugiego człowieka (A.1.f; C.1.c), • dąży do szczęścia bliźnich (A.1.e).
<p>– Ukazanie apostołskiej posługi świętych papieży XX w.</p> <p>– Motywowanie do podjęcia duchowej odpowiedzialności za Kościół.</p>	Działalność wybranych postaci świętych (E.4) – Jan XXIII, Paweł VI i Jan Paweł II.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego św. Jan XXIII został nazwany papieżem pokoju, • wyjaśnia, dlaczego św. Paweł VI nazywany jest papieżem dialogu, • charakteryzuje apostołską papieża Jana Pawła II jako Pielgrzyma i patrona rodzin, • wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych papieży XX w. (E.4.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze wydarzenia z pontyfikatów Jana XXIII, Pawła VI i Jana Pawła II, • wyjaśnia motywację ludzi pielgrzymujących do grobów świętych papieży. 	<ul style="list-style-type: none"> • naśladuje w swoim życiu świętych papieży w ich oddaniu się Bogu i Kościołowi, • modli się za ich wstawiennictwem w intencjach własnych i innych ludzi, • wzoruje się na świadkach wiary (A.2.c) – świętych papieży XX w.
<p>– Poszerzenie wiadomości nt. prawdy o wstawiennictwie świętych.</p> <p>– Kształtowanie postawy ufności w pomoc świętych.</p>	Świętość w różnych formach życia (C.10).	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wstawiennictwa świętych i wyjaśnia, na czym ono polega, • wymienia i opisuje uroczystości (B.2.2) – Wszystkich Świętych, • uzasadnia, że bliska więź ze świętymi pomaga być blisko Boga, • pamięta najważniejsze wydarzenia z życia swojego patrona, • wyjaśnia, na czym polega naśladowanie swojego patrona. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje naukę Kościoła na temat komunii ze świętymi, • wyjaśnia znaczenie słów św. Teresy od Dzieciątka Jezus: „Przejdę do mojego nieba, by czynić dobro na ziemi”. 	<ul style="list-style-type: none"> • prosi w modlitwie swojego patrona o wstawiennictwo u Boga, • jednoczy się z Chrystusem (B.2.c) przez wstawiennictwo świętych.
<p>– Poszerzenie wiadomości nt. prawdy o obcowaniu świętych oraz o znaczeniu Eucharystii dla ziemskiego i wiecznego życia człowieka.</p> <p>– Motywowanie do pogłębiania wiary w duchową łączność Kościoła pielgrzymującego, cierpiącego i chwalebny.</p>	Śmierć człowieka i czyściec (A.8).	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny), • wykazuje związek między wiarą w czyściec i miłosierdziem Bożym (A.8.5), • wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka i sens wiary w czyściec (A.8.3), • wyjaśnia nauczanie Kościoła o odpustach (A.8.4). 	<ul style="list-style-type: none"> • określa trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny), • wyjaśnia znaczenie Eucharystii dla budowania jedności Kościoła w wymiarze doczesnym i wiecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • modli się za zmarłych (A.8.d), • z wiarą przyjmuje Komunię Świętą, ofiarując ją za żywych i umarłych członków Kościoła.

<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie znaczenia Adwentu w liturgii Kościoła. – Kształtowanie postawy aktywnego czuwania w oczekiwaniu na przyjście Chrystusa. 	<p>Bóg objawia się człowiekowi (A.5). Objawienie Boże (A.10).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie, • wymienia tradycje i symbole adwentowe, • podaje przykłady pieśni adwentowych, • zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych, • interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela. 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia, • pielęgnuje tradycje i zwyczaje religijne (A.10.c) związane z Adwentem.
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości nt. istoty Bożego Narodzenia jako wcielenia Słowa Bożego. – Kształtowanie postawy otwarcia się na Boży plan ludzkości. 	<p>Zbawcza misja Jezusa Chrystusa (A.5). Odkupieńczy charakter dzieła Jezusa Chrystusa (A.13).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że Słowo Boże – Jezus stał się człowiekiem, by wypełnić Boży plan zbawienia, • wyjaśnia, że narodzenie Jezusa rozpoczyna wypełnienie protoewangelii, • uzasadnia, dlaczego Bóg pełen mocy stał się słabym dzieckiem, • wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia dla życia chrześcijanina (A.13.10). 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przesłanie tekstu biblijnego J 1,1-14, • podaje prawdę, że biblijne określenie „Słowo” odnosi się do Syna Bożego, • interpretuje fragmenty prefacji o Bożym Narodzeniu. 	<ul style="list-style-type: none"> • pielęgnuje tradycje i zwyczaje religijne (A.10.c) związane z Bożym Narodzeniem, • oddaje cześć małemu Jezusowi, uznając w nim Bożego Syna.
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości o tym, że Jezus przyszedł do wszystkich ludzi. – Motywowanie do składania darów Jezusowi. 	<p>Bóg objawia się człowiekowi (A.5).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „Objawienie Pańskie”, • wymienia, co może być darem współczesnego człowieka dla Jezusa, • podaje, że 6 stycznia Kościół w Polsce obchodzi Dzień Pomocy Misjom, • ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5). 	<ul style="list-style-type: none"> • ukazuje mędrców jako przedstawicieli wszystkich ludzi, • wyjaśnia symboliczne znaczenie darów ofiarowanych Jezusowi przez mędrców, • uzasadnia, że najlepszym darem dla Jezusa są dobre uczynki. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co będzie jego osobistym darem dla Jezusa, • pielęgnuje tradycje i zwyczaje religijne (A.10.c) związane ze świętem Trzech Króli.
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości o Wielkim Poście jako czasie nawrócenia i łaski. – Kształtowanie postawy chrześcijańskiego umartwienia i wyrzeczenia. 	<p>Odkupieńczy charakter dzieła Jezusa Chrystusa (A.13).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okres Wielkiego Postu jako czas pokuty i nawrócenia, • wskazuje, że konsekwencją nawrócenia są dobre czyny, • omawia znaczenie przykazań kościelnych (E.2.11): drugiego, trzeciego, i czwartego i wyjaśnia obowiązki wynikające z nich. 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu biblijnego (Łk 15,11-33) określa, na czym polega istota nawrócenia, • wyjaśnia właściwe znaczenie dobrych uczynków (post, modlitwa, jałmużna). 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje postanowienia wielkopostne, które pomogą w trwałym nawróceniu, • podejmuje walkę z pokusami w swoim życiu (A.7.e) realizując postanowienia wielkopostne, • chce wypełniać przykazania kościelne (E.2.d).
<ul style="list-style-type: none"> – Poszerzenie wiadomości o fundamentalnym znaczeniu zmartwychwstania Chrystusa dla wiary chrześcijan. – Motywowanie do włączenia się w nowe życie z Chrystusem. 	<p>Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Nadzieja chrześcijańska (A.6).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza biblijne relacje o chrystofaniach (A.6.1) – spotkanie z Marią Magdaleną, • wyodrębnia i wyjaśnia słowa <i>Credo</i> odnoszące się do zmartwychwstania Chrystusa (A.4.1) i życia wiecznego ludzi, • podaje, że chrzest rozpoczyna nowe życie w Chrystusie, • przedstawia konsekwencje wiary w 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o zmartwychwstaniu Chrystusa (J 20,11-18), • definiuje pojęcie „nowe życie w Chrystusie”, • wyjaśnia prawdę, że zmartwychwstanie Jezusa otwiera nam drogę do nowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wierzy w zmartwychwstanie Chrystusa (A.6.a), • przeżywa święta wielkanocne z myślą o własnym zmartwychwstaniu.

		zmarłychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasadnienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3).	życia i jest zapowiedzią naszego zmarłychwstania.	
<ul style="list-style-type: none"> – Ukazanie wiedzy o aktualnej misji ewangelizacyjnej Kościoła. – Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zabawienie ludzi żyjących z dala od Chrystusa. 	Duch Święty (A.14). Misyjna działalność Kościoła (F.1).	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że misją Kościoła jest zbawienie wszystkich ludzi, • wskazuje, że każdy chrześcijanin jest odpowiedzialny za głoszenie innym wiary, • uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.1.7), • opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w różnych środowiskach rówieśniczych i na portalach społecznościowych (F.2.1), • podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (F.2.4), charakteryzując wybrane inicjatywy ewangelizacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że od dnia Pięćdziesiątnicy Duch Święty pobudza serca ludzi, aby z wiarą głosili Ewangelię tym, którzy jej nie słyszeli, • wyjaśnia, że wielu ochrzczonych osłabło w wierze i potrzebuje ponownej ewangelizacji, • uzasadnia, dlaczego do ewangelizacji warto wykorzystywać nowoczesne środki komunikacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • ofiarowuje swoje cierpienie w intencji dzieła nowej ewangelizacji. • angażuje się w ewangelizacyjną działalność Kościoła (F.2.b), • stara się na co dzień dzielić owocami Ducha Świętego (A.14.c).

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

	OCENA NUMERYCZNA				
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca
Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> •Wypowiedź staranna, pełnymi zdaniami, na temat poznanych treści i pojęć. •Wypowiedź nie wymagająca pomocy nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> •Wiadomości prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie. Wypowiedź pełna ale wymagająca dodatkowego pytania , naprowadzenia. 	<ul style="list-style-type: none"> •Wypowiedź pełnymi zdaniami, wyuczone na pamięć. Uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami. Potrzebna pomoc nauczyciela. 	<ul style="list-style-type: none"> •Wypowiedź niestaranna. Częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> •Wypowiedź bełkotliwa, pojedyncze wyrazy, słabe wiązanie faktów i wiadomości. •Dużo pytań pomocniczych
Modlitwy	<ul style="list-style-type: none"> •Dokładna znajomość tekstu. Samodzielność i piękno wykonania. 	<ul style="list-style-type: none"> •Dokładna znajomość tekstu. 	<ul style="list-style-type: none"> •Dobra znajomość tekstu. 	<ul style="list-style-type: none"> •Niezbędna dokładna znajomość tekstu. 	<ul style="list-style-type: none"> •Fragmentaryczna znajomość tekstu
INFORMACJA ZWROTNA					
Ćwiczenia praktyczne – praca z tekstem biblijnym; sigła;	<ul style="list-style-type: none"> •Ćwiczenie/a wykonane samodzielnie, poprawnie zgodnie ze wskazanymi kryteriami.. Pismo staranne, bez błędów w zapisach. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ćwiczenie/a wykonane poprawnie, zgodnie ze wskazanymi kryteriami. Korzysta ze wskazówek nauczyciela. Pismo staranne. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ćwiczenie/a wykonane poprawnie zgodnie ze wskazanymi kryteriami. Pomimo wskazówek nauczyciela praca zawiera błędy merytoryczne. Pismo 	<ul style="list-style-type: none"> •Ćwiczenie/a wykonane nie poprawnie. Pomimo wskazówek nauczyciela praca zawiera luki w zapisach (do 40%), błędy merytoryczne. Pismo 	<ul style="list-style-type: none"> •Ćwiczenie/a wykonane nie poprawnie. Pomimo wskazówek nauczyciela praca zawiera luki w zapisach (do 70%), błędy merytoryczne. Pismo

			czytelne.	nieczytelne.	nieczytelne.
Praca na lekcji / praca w grupie	<ul style="list-style-type: none"> •Wyróżnia się samodzielnością i chęcią do podejmowania powierzonych zadań. Praca staranna, twórcza, wyczerpująca dany temat 	<ul style="list-style-type: none"> •Chętnie podejmuje powierzone zadanie. Praca staranna, na temat. 	<ul style="list-style-type: none"> •Stara się wykonać powierzone zadanie. Praca na temat. 	<ul style="list-style-type: none"> •Mało aktywny na lekcji. Praca niestaranna z niewielkimi brakami. 	<ul style="list-style-type: none"> •Niechętny udział w lekcji. Praca niestaranna, z licznymi brakami, błędami.